

شایعه‌سازی و شایعه‌پراکنی

تألیف:

پروفسور محمد آملی

سرشناسه	آهنچی، محمد، ۱۳۰۴ -
عنوان و نام پدیدآور	شایعه سازی و شایعه پراکنی / تالیف محمد آهنچی.
مشخصات نشر	تهران: فر قلم
مشخصات ظاهری	۲۰۷ ص
شابک	978-622-622332-4
وضعیت فهرست	فیا
نویسی	
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۰۳ - ۲۰۹.
موضوع	شایعه
موضوع	Rumor
رده بندی کنگره	۱۲۴۱HM
رده بندی دی‌رجی	۳۰۲/۲۴
شماره کتابشناسی	۶۰۴۶۲۴۵
ملی	

بصالح

عنوان کتاب: شایعه سازی و شایعه پراکنی

تألیف: محمد آهنچی

ناشر: انتشارات فر قلم

شابک: ۹۷۸۶۲۲۶۲۲۳۳۲۴

تعداد صفحات: ۲۰۷ صفحه

تیراژ: ۱۰۰۰ عدد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

تایپ و صفحه آرایی: موسسه طاهّا - میدان انقلاب - روبروی سینما بهمن - تالار بزرگ کتاب -

طبقه همکف - پلاک ۲۱ - تلفن: ۶۶۹۵۹۵۳۱-۶۶۴۱۶۵۶۵

مق چاپ محفوظ و متعلق به مؤلف است

Email: Tahaoffice@yahoo.com

ضرورت تالیف این کتاب

شایعه و شایعه‌پراکنی

برای شناخت شایعه و شایعه‌پراکنی و اهمیت مبارزه با آن لزومی ندارد که ما به سده‌ها، ده‌ها یا سال‌های دور برویم تنها به همین یک‌ماه اخیر (خرداد ۱۳۹۶) توجه کنید و ببینید که چگونه رادیو، تلویزیون، روزنامه‌ها و سایر رسانه‌های جمعی چگونه و هر یک به سلیقه یا منافع خود اختلاف و تضاد بین ایران و کشور ایالات متحده را برای مخاطبین خود که گستره جهانی دارد برداشت و توصیف می‌کنند.

تو خرد از این حدیث ...

- یکی می‌گوید همین فردا بین این دو کشور جنگ می‌شود.
- یکی می‌گوید این اعلان‌ها از بروز جنگ وجود ندارد.
- گروهی می‌گویند این لشگرکشی‌ها برای هراساندن طرف مقابل است.
- گروهی عقیده دارند این جنگ از نظر اقتصادی سال‌ها است که آغاز شده است.
- یک حزب می‌گوید جنگ به نفع مملکت است.
- گروهی عقیده دارند که رفتن به میدان نمایندگان طرفین و مذاکره از جنگ جلوگیری می‌کند.

- دیگری عقیده دارد که بعضی از کشورهای منطقه طلب نمی‌گذارند جنگ بشود.

- سازمان ملل متحد و خود کشورها هر یک مواضعی خود را دارند.

- و صدها شایعات گوناگون و متضاد همه روزه را شنیده‌ایم.

به راه دور و تضاد بین کشورها و نظائر آن نرویم و به اتفاقات خفته اخیر بنگرید. یک دکتر، دانشمند، وزیر و دارای مقام‌های مختلف کشوری مثل شهید بهشتی در تهران و رئیس سازمان گردشگری و نظائر آن بر اثر اختلاف شدید خانوادگی دست به قتل همسرش زد. ملاحظه می‌شود که شایعات پیرامون آن در جامعه زبان به زبان می‌چرخد تا دادگاه تشکیل نشود و حقایق را ارائه ندهد این شایعه درباره قتل ادامه دارد و فرو نمی‌نشیند من مطمئنم که همه شما که در این مملکت زندگی می‌کنید: عمق و گسترش شایعه را عملاً دیده‌اید و می‌بینید.

- یکی می‌گوید مگر می‌شود یک تحصیل کرده و دکتر به قتل آن‌هم قتل همسر خویش دست بزند.

- دیگری می‌گوید نه بابا تو خبر نداری کاسه‌ای زیرنیم کاسه است.
- یکی می‌گوید موضوع عاطفی و تعصب و غیرت بوده است.
- یکی می‌گوید مگر این‌ها که به مقام بالا نائل می‌شوند، آزمون روانشناسی و روانکاوی نمی‌دهند.

- دیگری می‌گوید زن دوم و جوان گرفتن این مکافات‌ها را هم دارد،

- یکی دیگر می‌گوید من تعجب می‌کنم که این شخصی که در دانشگاه شریف درس خوانده و مدرک آن‌جا بوده چرا مرتکب این گناه شده است.

- روزنامه‌ای نویسد که این خانم همین امروز وقت ملاقات و مصاحبه داشت و شاید می‌خواست مطالب نگه‌دار را بگوید که قربانی شده و صدها شایعه نظائر این‌ها. خواننده گرامی آیا این‌ها شایعه نیست و شایعه‌سازان هر یک بنفع خود در آن تغییراتی داده و روانه بازار پرترفدار نمی‌کند. بنابراین با توجه به اهمیت شایعه که گاهی سبب بحران‌ها و جنگ‌های خانمان سوز می‌شود. آن ضروری نیست که درباره آن و در جهت کم رنگ کردن آن کتابی نوشت. از طرفی این تنها جنگ و تخاصم خانوادگی نیست که سبب بروز شایعه می‌شود، بلکه هر نوع بحران یا فاجعه، مثل سیل، زلزله، رانش زمین، تصادف قطارها، طوفان‌های دریائی و زمینی و تضادهای قومی، قبیله‌ای، زبانی، نژادی، دینی و قتل و خونریزی و نظائر آن‌ها نیز سبب شایعات گوناگون می‌شود که هر یک بنفع خود از آن بهره‌برداری و به پخش آن مبادرت می‌کنند.

در گذشته‌های دور جوامع فاقد ابزارهای تولید و انتشار شایعه، ساده بودند و کمتر شایعه‌سازی رخ می‌داد اما اکنون که ابزارهای تولید اطلاعات، شایعات و ارسال آن در سطح جهانی در عرض چند ثانیه منتشر می‌شود، آیا به نظر شما ضروری نیست که در مورد این موضوع مهم، سابقه، فرآیند گسترش و معیارها و ضوابط گسترش و حتی در جهت کاهش آن کتابی تالیف شود. این کتاب با تلاش و کوشش بسیار و استفاده از سالیان دراز تجربه و آزمون به تالیف درآمده و از آنجا که استفاده از اصول آن برای فرد، گروه، خانواده، حزب، دولت و سایرین ضروری است، خواندن آن را به تمام هموطنانم توصیه می‌نمایم. جالب آن‌که در سال‌های بین دهه هشتاد و نود قرن بیستم (میلادی) تنها در حدود ۵۱ مقاله بوسیله ۹۰ دانشمند خارجی در ارتباط با شایعه نوشته شده که این نویسنده توانسته است با کمک گرفتن از اسانید و برگرفته از مقاله‌ها خلاصه شده ۵۱

مقاله را درباره شایعه که در این سال‌ها منتشر شده و بعداً دچار رکود شده است را در این کتاب خدمت خوانندگان گرامی عرضه کند. نکته مهم و سوال اصلی برای نویسنده این بود که چه حوادثی در این برهه زمانی اتفاق افتاده که تمام دانشمندان آن زمان به تعریف و توصیف شایعه و شایعه‌پراکنی با چنین حجم عظیمی از مقاله‌نویسی در باب تنها یک موضوع دست زده‌اند. مطمئناً نه تنها نویسنده این کتاب بلکه خوانندگان عزیز نیز برای‌شان سوال برانگیز خواهد بود که چه اتفاقات و رویدادهای مهمی در این دو دهه پیش آمده که دانشمندان را تهییج کرده که در این زمینه مقاله بنویسند و تمام فرآیند شکل‌گیری شایعه را از ابتدا تا فروکش کردن آن به رشته تحریر درآورند.

این نویسنده احساس کردم که باید به عقب برگردم و وقایع عمده این دوران را کاوش کنم و در همین سرآغاز به اطلاع خوانندگان برسانم. من این اتفاقات را که حاصل پژوهش می‌باشد را به‌روار اطلاع خوانندگان می‌رسانم و کنکاش بیشتر درباره آن را به خوانندگان می‌سپارم. این اتفاق عبارتست از:

۱- پیاده شدن انسان بر کره ماه و راه رفتن روی این کره که تا آن زمان به مخیله هیچ انسانی خطور نمی‌کرد.

۲- فرستادن ماهواره‌های تحقیقاتی، اطلاعاتی به فضا و سکونت در فضا.

۳- ظهور گرایش‌های فیسمونی و ظهور و گسترش ایسم‌ها مثلاً کمونیست و ...

۴- نتایج بر باد ده اقتصاد جهانی و نیاز به طرح‌های عمران و آبادانی حاصل جنگ‌های اول و دوم جهانی.

۵- حضور و ظهور افراد برجسته، دانشمندان، اقتصاددانان، دستانورها و نظائر آن از قبیل انشتاین، روزولت، ونیستون چرچیل، استالین، سامولسن و غیره.

۶- جنگ‌های بین اسرائیل و کشورهای عربی در زمان جمال عبدالناصر معروف به جنگ‌های شش روزه و استمرار زد و خوردهای دائمی و پراکنده بین اسرائیل و سازمان آزادی‌بخش فلسطین.

۷- ظهور فلسطین تا آتاتورک در ترکیه و رضاشاه در ایران و تغییرات فراوان اقلیمی.

علاوه بر این‌ها توافق‌های ریز و درشت بسیاری اتفاق افتاده که از ارائه آن‌ها خودداری می‌شود.

۸- نتیجه جنگ اول و دوم جهانی.

فهرست مطالب

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
ضرورت تألیف این کتاب.....	۵
پیشگفتار.....	۹
فصل اول: مغز و سلسله اعصاب انسان به عنوان حیوان ناطق (زیربنای شایعه پراکنی).....	۱۳
فصل دوم: فرآیند زیستی در تولید شایعه.....	۲۱
فصل سوم: سیستم اطلاعات (جدید) (MANAGEMENT) و شناخت ضرورت آن در شایعه‌سازی.....	۴۵
فصل چهارم: مزایای گسندگی سیستم اطلاعات در شایعه پراکنی.....	۵۵
فصل پنجم: ظهور سه خنجر دیرپتالی و گسترش شایعات.....	۶۳
فصل ششم: «ماهیت ارتباطی» در فرآیند شایعه.....	۷۱
فصل هفتم: پیشینه و مدخل بحث شایعات.....	۹۱
فصل هشتم: پیشینه تاریخی.....	۱۰۱
فصل نهم: تعاریف شایعه.....	۱۱۳
فصل دهم: مفاهیم شایعه و شایعه پراکنی.....	۱۳۱
فصل یازدهم: ویژگیها و مشخصات مهم شایعه.....	۱۴۱
فصل دوازدهم: مطالعات نظری حاصل پژوهشهای دانشمندان و پژوهشهای این نویسنده در مورد شایعه.....	۱۵۱
فصل سیزدهم: مطالعات تطبیقی و خلاصه شده ۳۳ مقاله در ارتباط با شایعه.....	۱۶۱
فصل چهاردهم: پژوهشی پیرامون پویایی‌های شایعه - وحشتزدگی نسبت.....	۱۸۵
به کیش‌های شیطانی (۲۱ مقاله خلاصه شده).....	۱۸۵
فصل پانزدهم: فهرست منابع و مآخذ (دانشمندان ایرانی و خارجی).....	۲۰۱